

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **69686** (13) **U**
(51) МПК (2012.01)
A61K 38/00
A61K 35/60 (2006.01)
A61M 21/02 (2006.01)
A61K 31/195 (2006.01)

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ
УКРАЇНИ

(12) ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

(21) Номер заявки: **u 2011 12363**
(22) Дата подання заявки: **21.10.2011**
(24) Дата, з якої є чинними права на корисну модель: **10.05.2012**
(46) Публікація відомостей про видачу патенту: **10.05.2012, Бюл.№ 9**

(72) Винахідник(и):
Терьошина Ірина Федорівна (UA),
Рачкаускас Геннадій Стасисович (UA),
Фролов Валерій Митрофанович (UA),
Андросов Євген Дмитрович (UA)
(73) Власник(и):
Терьошина Ірина Федорівна,
кв. Шевченко, 27, кв. 32, м. Луганськ, 91033 (UA),
Рачкаускас Геннадій Стасисович,
вул. Інтернаціональна, 65, м. Луганськ, 91000 (UA),
Фролов Валерій Митрофанович,
кв. Леваневського, 2, кв. 2, м. Луганськ, 91002 (UA),
Андросов Євген Дмитрович,
кв. Ольховський, 10, кв. 244, м. Луганськ, 91015 (UA)

(54) СПОСІБ ПРОФІЛАКТИКИ ЗАГОСТРЕНЬ ПАРАНОЇДНОЇ ШИЗОФРЕНІЇ

(57) Реферат:

Спосіб профілактики загострень параноїдної шизофренії, що включає введення нейролептиків у підтримуючих дозах, глутаргіну, циклоферону та імуноактивного препарату. Як імуноактивний препарат вводять нуклеїнат.

UA 69686 U

Корисна модель належить до галузі медицини, а саме до клінічної психіатрії й присвячена способам профілактики загострень психічних хвороб, зокрема шизофренії.

Актуальність предмету корисної моделі пов'язана зі значною розповсюдженістю захворюваності на параноїдну шизофренію (ПШ) у сучасних умовах, поперед усього серед осіб молодого, найбільш працездатного віку, і недостатньою ефективністю існуючих у теперішній час способів профілактики загострень ПШ, що викликає значну частоту розвитку прогресивного перебігу шизофренічного процесу з втратою працездатності й виникненням інвалідності. З іншої сторони, при вдалій профілактиці загострень шизофренічного процесу можна домогтися досягнення стійкої й тривалої ремісії ПШ і тим самим суттєво покращити як загальний прогноз хвороби, так і працездатність хворих на шизофренію.

Існує спосіб профілактики загострень ПШ, стосовно якого при досягненні ремісії захворювання проводять диспансерний нагляд за хворими й в залежності від тих симптомів хвороби, які збереглися в цей період, призначають симптоматичне лікування транквілізаторами при наявності астенічного стану, антидепресантами при переважанні депресивної симптоматики й таке інше [Шизофрения / Р.А. Наджаров, А.С. Жиганов, А.Б. Смулевич и др. // Руководство по психиатрии. - Т. 1. - М: Медицина, 1988. - С. 420-446].

Однак, клінічний досвід показує, що цей спосіб профілактики загострень ПШ недостатньо ефективний та потребує подальшого удосконалення.

Відомий також спосіб профілактики загострень ПШ шляхом введення хворим у періоді їх диспансерного обстеження, після завершення лікування загострення шизофренії, комбінації нейролептиків у підтримуючих дозах, зокрема препарати пролонгованої дії - галоперидол або модитен-депо (одна ін'єкція 1 раз на місяць) і циклодол усередину по 0,002 г 3 рази на добу протягом перших 10-ти днів і потім по 0,002 г 1 раз на добу протягом тривалого часу [Жиганов А.С. Современное состояние учения о шизофрении // Рос. медицинский вестник.-2001. - Т. 6, № 1. - С. 41-45].

Але в хворих на ПШ і при застосуванні цього способу виникають загострення шизофренічного процесу, що потребує їхньої госпіталізації до психіатричного стаціонару й проведення довготривалого лікування нейролептиками.

Тому був запропонований спосіб профілактики загострення ПШ, який включає введення хворим додатково до комбінації нейролептиків препарату з детоксикуючою й антиоксидантною дією глутаргіну, а також імуноактивного препарату циклоферону [Деклараційний патент України на корисну модель № 15064. МПК (2006) C07D 219/00, C07H 5/00, C07H 15/00, C07C 229/26, (2006.01.) C07C 229/24, A61K 31/435, A61K 31/195, A61P 25/18, A61K 35/72. Спосіб профілактики загострень параноїдної шизофренії. Опубл. 10.06.2006, Бюл. № 6].

Однак при використанні й цього способу профілактики загострення ПШ у деяких хворих ще виникають загострення шизофренічного процесу, що потребує їхньої госпіталізації й проведення повторного лікування.

У зв'язку з цим був запропонований спосіб профілактики загострення ПШ, що передбачає введення хворим додатково до комбінації нейролептиків у підтримуючих дозах, глутаргіну, циклоферону в середньотерапевтичних дозах та імуноактивного препарату тимогену внутрішньом'язово у вигляді 0,01 % розчину по 1 мл (100 мкг) 1 раз на добу увечері протягом 10-12 днів поспіль [Патент України на корисну модель № 18089. МПК A61K 35/06 (2006.01). Спосіб профілактики загострень параноїдної шизофренії. Опубл. 16.10.2006, Бюл. № 10].

Цей спосіб найбільш ефективний з існуючих і тому вибраний за прототип.

До недоліків прототипу належить те, що в деяких хворих на ПШ все ж таки ще виникають загострення шизофренічного процесу, що потребує їхньої госпіталізації й проведення повторного лікування.

Задачею корисної моделі було удосконалення відомого способу профілактики загострень ПШ, а саме зменшення ймовірності виникнення загострень та у випадку їхнього розвитку - суттєве зниження тривалості й тяжкості перебігу загострення шизофренічного процесу.

Вказана задача вирішується шляхом введення хворим на ПШ комбінації нейролептиків у підтримуючих дозах, глутаргіну та циклоферону в середньотерапевтичних дозах та як імуноактивний препарат - нуклеїнат.

Нуклеїнат - це вітчизняний імуноактивний препарат природного походження, який містить у своєму складі як фармакологічно активну сполуку екстракт дріжджової РНК, що виявляє виражену імунотропну активність. Нуклеїнат чинить позитивний вплив на всі ланки імунної відповіді організму, оскільки він є засобом імуномодуючої дії. Нуклеїнат регулює продукцію клітинами макрофагально-моноцитарного ряду низки цитокінів, зокрема IL-1 β , IL-6, TNF α й α -інтерферону. Крім імуномодуючого ефекту, нуклеїнат характеризується також наявністю

детоксикуючої, антиоксидантної й мембраностабілізуючої активності, що робить обґрунтованим його використання у комплексному лікуванні гострих та хронічних хвороб різного генезу.

Раніше нуклеїнат з метою профілактики загострень ПШ не використовувався, причому таке використання стало можливим виходячи з власних досліджень авторів корисної моделі, які, по-перше, встановили, що патогенетичною основою загострення ПШ є розвиток вторинного імунodefіцитного стану, та, по-друге, досвідним шляхом виявили, що введення таким хворим нуклеїнату разом з нейролептиками, глутаргіном і циклофероном є ефективним і сприяє нормалізації імунологічних показників, а в клінічному плані - попередженню в подальшому розвитку загострень ПШ.

Наша пропозиція щодо включення нуклеїнату до комплексу профілактики загострень ПШ базується на вперше встановленій авторами корисної моделі закономірності, яка полягає в тому, що при загостренні ПШ відмічається розвиток клініко-біохімічного синдрому ендогенної "метаболічної" інтоксикації (СЕМІ), у той час як за нашими експериментальними й клінічними даними введення нуклеїнату в комбінації з глутаргіном та циклофероном зменшує та навіть ліквідує прояви СЕМІ. З іншого боку, за нашими даними, при виникненні загострень ПШ суттєво знижується активність сироваткового інтерферону (СІФ), у той час як при введенні нуклеїнату сумісно з циклофероном та глутаргіном активність СІФ вірогідно збільшується. Отже, наша пропозиція щодо додаткового введення хворим на ПШ у періоді нестійкої ремісії при наявності реальної загрози виникнення загострення захворювання комбінації глутаргіну, циклоферону та нуклеїнату базується на ретельному вивченні особливостей патогенезу загострень ПШ. Дана комбінація препаратів з метою удосконалення способу профілактики загострень ПШ застосована авторами корисної моделі вперше.

Спосіб здійснюється таким чином. Хворим, які знаходяться в періоді відносної ремісії ПШ, та в яких встановлена загроза виникнення загострення, одержують підтримуючу терапію психотропними препаратами, глутаргін, циклоферон у середньотерапевтичних дозах та додатково вживають як імуноактивний препарат нуклеїнат усередину по 250 мг (1 капсулі) 3-4 рази на добу протягом 30-40 діб поспіль.

Як лабораторні критерії досягнутого ефекту є зниження концентрації так званих "середніх молекул" (СМ) у сироватці крові, що свідчить про зниження проявів СЕМІ, і підвищення активності СІФ. Саме сполучене введення нейролептиків, глутаргіну, циклоферону та нуклеїнату сприяє зазначеним патогенетично позитивним зсувам лабораторних показників, а в клінічному аспекті проблеми - досягненню стійкої, довготривалої ремісії ПШ і попередженню розвитку загострень шизофренічного процесу у хворих. При необхідності введення нуклеїнату здійснюють повторними курсами (3-4 рази на рік) з інтервалом 2-3 місяця між ними.

Вищевказані дози й курси введення нуклеїнату були підібрані авторами корисної моделі досвідним шляхом. Саме при такій кратності введення цього препарату забезпечується максимальне зниження концентрації СМ і максимальне підвищення активності СІФ. Отже, новим є як сам препарат (нуклеїнат), який нами вперше використовується в профілактиці загострень ПШ, так і схема його введення.

При розробці заявленого способу було обстежено дві групи хворих на ПШ, які знаходилися у фазі нестійкої ремісії шизофренічного процесу та за клінікоанамнестичними даними мали реальну загрозу розвитку й одержували стандартну підтримуючу терапію нейролептиками й глутаргін у середньотерапевтичних дозах. Основна група (65 осіб) як імуноактивний препарат отримувала нуклеїнат усередину по 250 мг (1 капсулі) 3-4 рази на добу протягом 30-40 діб поспіль. При необхідності введення нуклеїнату здійснювали повторними курсами (3-4 рази на рік) з інтервалом 2-3 місяці між ними. Група зіставлення (64 особи) як імуноактивний препарат отримувала тимоген. Аналізували динаміку клінічних показників в обстежених хворих, частоту виникнення загострень ПШ і як лабораторні критерії ефективності профілактичного лікування - динаміку СМ у сироватці крові й активності СІФ. Як клінічні, так і лабораторні показники порівнювали в обох групах хворих на ПШ.

До початку проведення профілактики загострення ПШ в обох групах, які були під наглядом - основній, що потім отримувала профілактику загострень ПШ відповідно з заявленим способом, і зіставлення, в якій профілактика здійснювалася стосовно до відомого способу-прототипу, була однотипова клінічна симптоматика, що характеризувалася наявністю астено-невротичного або астено-депресивного синдрому, у деяких випадках - також легких ідей відношення.

При клінічному моніторингу з моменту проведення профілактики загострення ПШ було встановлено, що в основній групі (в якій профілактика проводилася згідно з заявленим способом) у більшості випадків відмічалася покращання загального стану хворих, зменшення симптомів астенії, таких як загальна слабкість, нездужання, підвищена стомлюваність. У значної кількості обстежених осіб цієї групи відмічено також зменшення депресивних проявів,

покращання сну й апетиту, посилення інтересу до навколишнього життя. Такі хворі почали більше уваги приділяти своїй зовнішності (особливо жінки), причепурюватися, вони проявляли інтерес до дітей та інших родичів. У той же час у хворих групи зіставлення в 5 осіб (7,8 %) відмічене подальше прогресування астеничних, астено-невротичних або астено-депресивних проявів, поступово появились легкі психотичні розлади, що свідчило про початок формування загострення шизофренічного процесу;

Концентрація СМ у сироватці крові складала в основній групі $1,96 \pm 0,05$ г/л і в групі зіставлення - $2,05 \pm 0,06$ г/л при нормі $0,52 \pm 0,03$ г/л, тобто була підвищена в основній групі в середньому в 3,77 разу відносно норми ($P < 0,001$) і в групі зіставлення - в 3,94 разу ($P < 0,001$) (табл. 1).

Таблиця 1

Динаміка концентрації СМ у крові і активності СІФ хворих на ПШ, в яких проводилася профілактика загострення шизофренічного процесу ($M \pm m$)

Показники	Норма	Період проведення обстеження			
		до початку профілактики загострень ПШ	через 1 місяць	через 2 місяці	через 3 місяці
СМ, г/л	$0,52 \pm 0,03$	$1,96 \pm 0,05^{***}$ $2,05 \pm 0,06^{***}$ $P > 0,1$	$1,7 \pm 0,03^{**}$ $1,45 \pm 0,04^{***}$ $P < 0,05$	$0,89 \pm 0,03^*$ $1,15 \pm 0,04^{**}$ $P < 0,05$	$0,61 \pm 0,02$ $0,87 \pm 0,03^*$ $P < 0,01$
СІФ, МО/мл	$2,89 \pm 0,09$	$1,33 \pm 0,05^{***}$ $1,25 \pm 0,04^{***}$ $P > 0,05$	$1,97 \pm 0,06^{**}$ $1,64 \pm 0,05^{***}$ $P < 0,05$	$2,34 \pm 0,07^*$ $1,93 \pm 0,06^{**}$ $P < 0,05$	$2,74 \pm 0,08$ $2,27 \pm 0,07^*$ $P < 0,01$

Примітки: показник Р відображає вірогідність різниці між рівнем СМ і активністю СІФ в основній групі й групі зіставлення на всіх етапах обстеження; у чисельнику - показники у хворих основної групи, у знаменнику - групи зіставлення; вірогідність розбіжностей відносно відповідних показників норми * - при $P < 0,05$, ** - $P < 0,01$, *** - $P < 0,001$.

При цьому не було встановлено вірогідної різниці між концентрацією СМ у сироватці крові хворих обох груп до початку проведення профілактики загострення ПШ ($P > 0,1$), що свідчить про однакове вираження СЕМІ в обох групах обстежених хворих на ПШ.

Активність СІФ, за даними обстеження методом ІФА, складала в цей період у хворих на ПШ основної групи $1,33 \pm 0,05$ МО/мл і в групі зіставлення - $1,25 \pm 0,04$ МО/мл, при нормі $2,89 \pm 0,09$ МО/мл, тобто була в середньому в 2,17 разу й в 2,31 разу відповідно нижче норми ($P < 0,001$). При цьому не було встановлено вірогідної різниці між активністю СІФ у крові хворих на ПШ обох груп до початку проведення профілактики загострень ПШ ($P > 0,05$). Отже, як підвищення концентрації СМ, так і зниження активності СІФ у крові в обох групах обстежених хворих на ПШ було однаковим відносно норми, що свідчить про однотиповість обстежених груп.

З таблиці 1 видно, що динаміка вивчених лабораторних показників суттєво відрізнялася в основній групі й групі зіставлення обстежених хворих на ПШ. Дійсно, при практично однакових вихідних показниках СМ у сироватці крові й активності СІФ у цих групах до початку проведення профілактики загострень ПШ, через 1 місяць з моменту проведення профілактики вміст СМ у сироватці крові хворих основної групи знизився в середньому на 40,3 % відносно вихідного рівня, у той час як у пацієнтів групи зіставлення - тільки на 29,3 %. Тому кратність різниці між цими двома показниками складала в цей період обстеження 11,0 % ($P < 0,05$).

Через 2 місяці з моменту початку профілактики концентрація СМ у сироватці крові обстежених хворих основної групи знизилася в середньому на 54,6 % (у 2,2 разу) відносно вихідного рівня й склала $0,89 \pm 0,03$ г/л. У пацієнтів групи зіставлення в цей час концентрація СМ у сироватці крові була нижчою в середньому на 40 % (в 1,67 разу) відносно вихідного рівня. Кратність розбіжностей між концентрацією СМ у хворих основної групи й групи зіставлення в цей період обстеження склала 14,6 % ($P < 0,05$), тобто вираження розбіжностей концентрації СМ за цей період обстеження збільшується.

Проведення лабораторного обстеження через 3 місяці з початку здійснення профілактики загострень ПШ дозволило встановити, що в цей період концентрація СМ у сироватці крові була знижена в середньому на 68,9 % (тобто в 3,2 разу) відносно вихідного рівня й складала $0,61 \pm 0,02$ г/л, що, однак, було в середньому на 17,3 % вище норми ($P > 0,05$). У групі зіставлення

концентрація СМ у цей період обстеження була в середньому на 57,6 % (в 2,4 разу) нижче вихідного показника ($P < 0,05$) і водночас в 1,67 разу вище норми ($P < 0,05$). Вона досягала в цей період $0,87 \pm 0,03$ г/л і була в середньому на 42,6 % вище відповідного показника в першій групі ($P < 0,01$). Отже, встановлені суттєві розбіжності між концентрацією СМ у сироватці крові хворих на ПШ основної групи, яка отримувала профілактику загострень захворювання, виходячи з заявленого способу, і пацієнтів групи зіставлення, яким профілактика загострень шизофренії здійснювалася, виходячи з відомого способу-прототипу.

Аналогічна закономірність виявлена відносно другого вивченого лабораторного показника - активності СІФ у крові обстежених хворих. Дійсно, якщо до початку проведення профілактики загострень ПШ активність СІФ у крові в обох групах була практично однакова, то вже через 1 місяць з початку проведення профілактики загострень ПШ були виявлені суттєві розбіжності між рівнем активності СІФ у цих обох групах. В основній групі (яка отримувала профілактику загострень ПШ відповідно до заявленого способу) активність СІФ збільшилася в середньому на 48,1 % відносно вихідного показника й досягнула $1,97 \pm 0,06$ МО/мл, у той час як у групі зіставлення вона збільшилася тільки на 31,2 % відносно вихідного рівня. Кратність розбіжностей між цими показниками складала в цей період обстеження 15,9 % ($P < 0,05$).

Через 2 місяці з моменту початку проведення профілактики загострення ПШ було відмічено, що активність СІФ в основній групі хворих ще більше зросла й складала вже в середньому в $2,34 \pm 0,07$ МО/мл, що було в 1,76 разу (на 75,9 %) вище вихідного рівня ($P < 0,01$). У групі зіставлення в цей період активність СІФ була в 1,54 разу (на 54,4 %) вище вихідного показника для цієї групи й складала в середньому $1,93 \pm 0,06$ МО/мл. Кратність розбіжностей між вказаними показниками в цей період обстеження складала 21,5 % ($P < 0,05$).

Через 3 місяці з моменту початку проведення профілактики загострення ПШ активність СІФ в основній групі хворих зросла в середньому до $2,74 \pm 0,08$ МО/мл, що було в 2,06 разу (на 106 %) вище вихідного рівня ($P < 0,01$). У групі зіставлення в цей період активність СІФ була в 1,83 разу вище вихідного показника для цієї групи й складала у середньому $2,29 \pm 0,07$ МО/мл. Кратність розбіжностей між вказаними показниками в цей період обстеження складала 22,8 % ($P < 0,01$).

За даними диспансерного обстеження протягом 3 місяців з моменту початку проведення профілактики загострень ПШ в основній групі помірно виражені загострення виникли в 3 осіб (4,6 %). У групі зіставлення за цей період загострення виникли в 10 осіб (15,6 %), у тому числі помірно виражені в 7 хворих і значно виражені, з розвитком психотичного стану, що потребувало тривалого лікування в умовах психіатричного стаціонару - в 3 пацієнтів. Отже, у цілому при проведенні профілактики загострень ПШ за допомогою заявленого способу частота виникнення загострень шизофренії зменшувалася в 3,3 разу й суттєво знижувалася їхня тяжкість.

Виходячи з отриманих даних, можна вважати заявлений спосіб профілактики загострень ПШ ефективним і перспективним для використання в клінічній психіатрії. Він не потребує дефіцитних і коштовних препаратів та обладнання, не викликає небажаних побічних реакцій, у тому числі алергічних. Тому заявлений спосіб профілактики загострень ПШ може бути рекомендований для поширеного використання в умовах психіатричних диспансерів при проведенні диспансерного нагляду за хворими ПШ, особливо з безперервно-прогресивним варіантом клінічного перебігу захворювання (F 20.00).

Наводимо конкретні приклади виконання заявленого способу.

Приклад 1.

Хвора С, 32 роки, хворіє на ПШ протягом 7 років, за даними медичної документації діагностовано наявність безперервно-прогресивного варіанта клінічного перебігу хвороби (F 20.00). На момент початку обстеження знаходилася в періоді ремісії хвороби, отримувала нейролептики в підтримуючих дозах (галоперидол - 1 ін'єкція 1 раз на місяць і циклодол по 0,002 г на добу протягом усього часу, коли вона знаходилася на диспансерному обліку), глутаргін сублінгвально по 0,25 г 3 рази на день протягом 1 місяця й повторно після перерви (2 тижня) ще протягом 1 місяця, циклоферон усередину у вигляді таблеток по 1 таблетці (150 мг) 2 рази на тиждень протягом 3 місяців поспіль і тимоген внутрішньом'язово у вигляді 0,01 % розчину по 1 мл (100 мкг) 1 раз на добу ввечері протягом 10 діб поспіль з повторним курсом через місяць. Однак за даними родичів хворої й лікуючого лікаря за останні 2-3 тижні у хворої посилюлися астеничні й депресивні прояви, а також вона почала думати, що її хтось хоче отруїти й відмічала появу дифузного головного болю, підвищеної дратівливості. Обстежений лабораторно - встановлено підвищення концентрації СМ у сироватці крові до 1,95 г/л, тобто в 3,75 разу відносно норми й зниження активності СІФ до 1,34 МО/мл, тобто в 2,16 разу відносно норми.

У зв'язку з наявністю вищевказаних клініко-лабораторних показників експертним шляхом констатована висока можливість розвитку загострення ГПТТ і тому, крім психотропних препаратів, глутаргіну та циклоферону, хворій було призначено у відповідності до заявленого способу додаткове введення нуклеїнату як імуноактивного препарату всередину по 250 мг (1 капсулі) 3 рази на добу протягом 30 діб поспіль з повторним курсом через 3 місяці.

Під впливом впровадженого курсу профілактики загострення ПШ загальний психічний стан хворої поступово покращився, зменшилися клінічні прояви астеничного й депресивного синдромів, зник головний біль, покращився апетит, пацієнтка стала охоче спілкуватися з родичами. При проведенні диспансерного обстеження встановлено, що в клінічному плані у неї поступово виникла стійка ремісія захворювання. За даними лабораторного дослідження через 1 місяць після початку проведення профілактики загострення ПШ відповідно до заявленого способу концентрація СМ у сироватці крові знизилася до 1,15 г/л та активність СІФ збільшився до 2,03 МО/мл. Через 2 місяці з початку проведення профілактики рівень СМ у сироватці зменшився до 0,86 г/л, а активність СІФ збільшилася до 2,41 МО/мл. Через 3 місяці з моменту початку профілактики загострення ПШ рівень СМ зменшився до 0,59 г/л, а активність СІФ збільшилася до 2,81 МО/мл. За даними диспансерного обстеження протягом 1 року після завершення профілактичного курсу введення психотропних препаратів, глутаргіну, циклоферону та нуклеїнату психічний стан хворої С. залишався задовільним, астеничний синдром був виражений помірно, не було потреби в госпіталізації хворої до психіатричного стаціонару, зберігався стан тривалої й повноцінної ремісії ПШ.

Приклад 2.

Хворий Г., 28 років, хворіє на ПШ уже протягом 11 років, за даними медичної документації хвороба має нападоподібно-прогресивний варіант клінічного перебігу (F 20.01). Неодноразово госпіталізувався до психіатричного стаціонару, де проводилося лікування загострень шизофренічного процесу. На момент обстеження хворий знаходився в стані нестійкої ремісії, що встановлено при черговому диспансерному огляді. Скаржився на загальну слабкість, нездужання, відчуження, що в нього "порожня голова", що "з голови витекли всі думки". За останні два тижні в хворого посилювався депресивний синдром, він неохоче вступає до мовного контакту, надає лише односкладні відповіді. При проведенні лабораторного обстеження хворого встановлений рівень СМ у сироватці 2,11 г/л і активність СІФ - 1,27 МО/мл. Отже, рівень СМ був у середньому в 4,06 рази вище норми й активність СІФ - в 2,28 рази нижче норми. Виходячи з особливостей клінічних і лабораторних даних під час обстеження експертним шляхом у хворого Г. було встановлено високий ступінь імовірності виникнення загострення шизофренічного процесу. Тому було прийняте рішення проведення цьому хворому профілактичного курсу стосовно до заявленого способу. Крім нейролептиків, глутаргіну й циклоферону він також одержував стосовно з заявленим способом додатково як імуноактивний препарат - нуклеїнат усередину по 250 мг (1 капсулі) 4 рази на добу протягом 40 діб поспіль з повторним курсом введення нуклеїнату через два місяці.

Під впливом введення вказаних препаратів загальний стан та особливо психічний стан хворого суттєво покращилися, зменшилися астеничні прояви, зникло відчуження пустоти в голові, хворий більш охоче вступає до мовного контакту, відмічає покращання самопочуття.

За даними лабораторного обстеження концентрація СМ у сироватці хворого Г. через 1 місяць з моменту початку проведення профілактики складала 1,23 г/л, активність СІФ в цей період обстеження складала 1,89 МО/мл, через 2 місяці з моменту початку профілактики загострення ПШ рівень СМ у сироватці знизився до 0,93 г/л і активність СІФ збільшилася до 2,25 г/л, через 3 місяці з моменту початку проведення профілактики загострення ПШ концентрація СМ у сироватці крові зменшилася до 0,69 г/л і активність СІФ збільшилася до 2,61 МО/мл. Таким чином, відмічена чітко виражена тенденція до зменшення показника СМ, що свідчить про зниження проявів СЕМІ, та одночасно збільшувалася активність СІФ, що дозволяє відмітити позитивну динаміку з боку інтерферонового статусу організму.

При диспансерному обстеженні протягом 1 року відмічена відсутність загострень ПШ. Психічний стан хворого весь цей період залишався задовільним, за клінічними даними мала місце стійка й тривала ремісія шизофренічного процесу. Нуклеїнат вводився хворому Г. повторно через два місяці.

Заключні дані обстеження хворих на ПШ узагальнені в таблиці 2.

Таблиця 2

Частота загострень ПШ при використанні заявленого й існуючого способів профілактики
($M \pm m$), %

Вивчені показники	Способи профілактики загострень ПШ		Р
	прототип (n=64)	заявлений (n=65)	
частота загострень	8/12,5 $\pm$ 1,6	4/5,2 $\pm$ 0,8	<0,01
відсутність загострень	56/87,5 $\pm$ 5,3	61/94,8 $\pm$ 5,6	<0,05

З таблиці 2 видно, що при використанні заявленого способу профілактики загострень ПШ знижується частота загострень в 2,4 рази, і в більшості випадків відмічається відсутність загострень шизофренічного процесу внаслідок досягнення стійкої й тривалої ремісії ПШ в обстежених хворих. Отже, отримані дані свідчать про достатню ефективність заявленого способу профілактики загострень ПШ, який суттєво перевищує ефективність профілактики загострень, що відмічається при застосуванні відомого способу-прототипу. Заявлений спосіб не потребує дорогих і дефіцитних реактивів та обладнання, а тому може бути рекомендований для поширеного використання в клінічній практиці.

ФОРМУЛА КОРИСНОЇ МОДЕЛІ

1. Спосіб профілактики загострень параноїдної шизофренії, що включає введення нейролептиків у підтримуючих дозах: глутаргіну, циклоферону та імуноактивного препарату, який **відрізняється** тим, що як імуноактивний препарат вводять нуклеїнат.
2. Спосіб за п. 1, який **відрізняється** тим, що нуклеїнат вводять усередину по 250 мг (1 капсулі) 3-4 рази на добу протягом 30-40 діб поспіль.
3. Спосіб за п. 1 або 2, який **відрізняється** тим, що курси введення нуклеїнату в залежності від досягнутого ефекту здійснюють повторно з інтервалом 2-3 місяці 3-4 рази на рік.

Комп'ютерна верстка А. Крижанівський

Державна служба інтелектуальної власності України, вул. Урицького, 45, м. Київ, МСП, 03680, Україна

ДП "Український інститут промислової власності", вул. Глазунова, 1, м. Київ – 42, 01601